fatning. Det er disse Paragraffer, man med et noget uheldigt Ord kaldte Løfteparagraffer; det er jo ikke Løfter, det kan naturligvis ikke være Løfter, da de staa i en Grundlov, det er ligefrem et grundlovsmæssigt Blik paa de Betingelser, uden hvilke en fri Forfatning ikke bliver lykkelig for et Folk. Nu viser det sig, at Venstres Ministerium i god Overensstemmelse med Grundloven og idet det ved sig i Overensstemmelse med Tingets Flertal, straks lægger sine Sager til Rette saaledes, at det tager fat paa Grundlovsspørgsmaalene, paa Tanken om en Uddybning af den kommunale Valgret, om en Ordning af Kirkeforholdene og om en Ordning af Retsforholdene. Ministeriet har endvidere givet sin Tilslutning til Tanken om en Ministeransvarlighedslov og om en Regnskabsret; altsaa med andre Ord, neppe faar Folketingets Flertal sin Repræsentation i Kabinettet, før Ministeriet tager fat paa de største Opgaver, som et Ministerium kan tage fat paa, nemlig at skabe de Betingelser, som Grundloven forudsætter, for at den fri Forfatning kan blive til Held for Folket.

Enhver ved, at da den Kommission, der har udarbejdet de her foreliggende Lovforslag, blev nedsat, fik det daværende Forslag til Beslutning, fremsat af det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen), en dobbelt Mission. Det fik en politisk Mission og en saglig. Jeg siger ikke, at det fra det ærede Medlems Side var sigtet baade som værende politisk og saglig, men det fik faktisk denne Mission, og klartskuende Folk her i Tinget saa det. Nu havde man en Gang set, hvorledes det gik, da Forsvarssagen blev taget op som Støtte for et politisk Parti, og man frygtede da for, at nu skulde Spørgsmaalet om Retsordningen ogsaa tages op som Støtte for en ny politisk Alliance. Derfor gik man mod det. Til dem, der saa saaledes paa Sagen, hørte den nuværende højtærede Minister for offentlige Arbejder og Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Flere andre af Tingets Medlemmer saa ganske vist, at denne politiske Mission kunde ligge i Forslaget, men mente, at Spørgsmaalet om Retsplejeordningen ikke vilde kunne afstive et Parti, saaledes som Spørgsmaalet om Forsvarsordningen havde gjort det. De saa derfor saglig paa Sagen. Til disse Folk hørte den nuværende højtærede Landbrugsminister, Tingets høje Formand, og saa gode demokratiske Navne som Falkenstjerne, Bing og flere andre. Uagtet den politiske Mission, som Forslaget den Gang havde, i Virkeligheden var til Stede — de, der saa politisk paa Sagen, havde Ret, deres Betænkeligheder vare rigtige — saa førte Livet og Udviklingen bort derfra, og Livet og Udviklingen blev i den Henseende Vælgerne. Vælgernes Dom 1895 og senere har ført bort fra de politiske Følger, der kunde ligge i det daværende Forslag til Beslutning, saa at vi nu staa udelukkende over for den anden Side af Sagen, den saglige, den, som alle altid have vist Interesse.

Der er i Forslagene et Hovedpunkt, der særlig tiltrænger sig Lægmænds Opmærksomhed, og som jeg her ønsker at dvæle et Øjeblik ved; det er Spørgsmaalet om Nævningeretter. Denne Institution kom med de danske Vikinger til England, der voksede den sig stærk og bredte sig senere til Fastlandet, og er nu i Færd med at naa tilbage til Danmark igen; men den er ikke kommen ad den direkte Vej, den er kommen over Fastlandet, over Frankrig og Tyskland og som Forslagene foreligge, vise de Spor af deres Fastlandsophold. Det maa blive en Opgave for Udvalget at fjerne saa mange af disse Spor som muligt. Det har siden 1861 og lige til i Aar, altsaa i 40 Aar, i Virkeligheden været Meningen, at Nævningeinstitutionen ifølge sin Aand og sit Væsen skulde indføres her i Landet, saaledes som den virker i England. Man vil kunne betragte det som givet, at Nævningeinstitutionen nu fra forskellige Sider vil blive lagt for Mistanke ude omkring i Befolkningen. Man vil fremdrage Eksempler paa formentlig urigtige Nævningekendelser. Jeg vil bede de ærede Medlemmer ikke tage Hensyn til disse Eksempler, før de nøjere have undersøgt, under hvilke Forhold Kendelsen er afsagt. Hvor som helst man griber ned i eksisterende Nævningeforhold, vil man let finde Ejendommeligheder, som ikke ønskes indførte her i Landet, Ejendommeligheder, som ere af den Natur, at de kunne paavirke en Kendelse; det har saaledes i England indtil de aller sidste Dage været Skik, at Nævningerne i kriminelle Sager ikke maatte skilles, før Sagen var endt, og de vare blevne enige. Hvis Retssagen trak ud, og det blev Nat, blev Nævningerne lukkede inde under Laas og Lukke. Den anklagede derimod kunde spasere frit ud mod Kaution. Han kunde tilbringe en behagelig Aften i Teatret eller i Familiens Skød, medens hans Dommere sad indespærrede hele Natten, indtil Sagen blev optaget igen den næste Morgen. Man har